

Leidraad universeel ontwerp

Fiche 11: PowerPoint

Wat? ¹

PowerPoint (PPT) is een digitale presentatiesoftware. Een universeel toegankelijke powerpoint ondersteunt het leren van alle studenten. Een goede Powerpoint bevat voor iedereen toegankelijke afbeeldingen, geluiden, video's, tekst en grafieken om een interactieve presentatie te maken.

Waarom en voor wie? ^{2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9}

Het gebruik van een toegankelijke PowerPointpresentatie (PPT) heeft **educatieve voordelen** voor alle studenten, zo ook in het specifiek voor studenten met een functiebeperking:

- Structuur** | PPT geeft structuur aan de inhoud en ondersteunt de spreker om overzichtelijke samenvattingen te formuleren.
- Tijd** | PPT faciliteert efficiënter tijdsgebruik: er wordt minder tijd besteed aan het schrijven op het bord of het whiteboard waardoor de presentatie vlotter verloopt.
- Motivatie en begrip** | Studenten ondervinden positieve effecten: ze vinden lessen interessanter en zijn meer gemotiveerd. Ze rapporteren een hogere zelfeffectiviteit, kunnen beter en met meer structuur noteren op hand-outs en begrijpen de lesinhoud beter.
- Functiebeperking** | PPT biedt voordelen voor studenten met een functiebeperking. Op voorhand kunnen beschikken over de lesslides kan noodzakelijk zijn voor bijvoorbeeld studenten met dyslexie, een motorische of visuele beperking, autismespectrumstoornis of ADHD. De student kan de les zo voorbereiden, de hoofden en bijzaken onderscheiden en zich de structuur eigen maken. Voor studenten met een visuele beperking kan het ook noodzakelijk zijn om via de vergrotingssoftware de les te kunnen volgen.

- **Faciliteert voor doelgroepen** | PPT faciliteert voor specifieke doelgroepen, zoals studenten met een andere moedertaal of studenten met een lager leesschrijftempo. PPT faciliteert eveneens het leestempo en het maken van notities.

Lesgevers vertonen soms **weerstand tegen het op voorhand digitaal ter beschikking stellen** van de lesslides, enerzijds vanuit de bezorgdheid dat studenten niet meer naar de les zouden komen, anderzijds dat dit een passieve houding tijdens de les zou opwekken. Uit onderzoek blijkt echter dat het aanleveren van noch volledige noch gereduceerde lesslides (kernwoorden) een positief effect heeft op de aanwezigheid en het noteren tijdens de les. Indien de lesgever de PowerPoint niet universeel ter beschikking stelt (afgeraden), moet de PowerPoint aan studenten met specifieke noden als een redelijke aanpassing worden aangeboden. Bied daarbij bij voorkeur de PowerPoint in het originele formaat aan (.ppt formaat) zodat de student deze kan aanpassen aan de eigen specifieke noden (lettergrootte, tabvolgorde, software, ...).

Tips & Tricks 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Instellingen, structuur en lay-out

- **Betekenisvolle naam** | Geef het document een betekenisvolle naam (bv. les_onderwerp_datum_vak).
- **Taal bestand** | Stel de primaire taal van het document in via bestand > opties > taal (i.f.v. voorleessoftware). Ook als de taal van slechts één tekstfragment afwijkt van de taal van de rest van het document, is het nodig om deze taalwijziging aan te geven.
- **Sjabloon** | Gebruik de ontwerpsjablonen die in PPT voorhanden zijn.
- **Slidetitels** | Geef iedere slide een unieke titel (via start > schikken > selectiedeelvenster kan je deze onzichtbaar op de slide, maar detecteerbaar voor voorleessoftware maken).
- **Structuurelementen** | Gebruik de aangeboden structuurelementen (vb. nummering, tabellen, etc.).
- **Tabvolgorde** | Stel de tabvolgorde in via startvenster > schikken > selectiedeelvenster.

- **Structuur en multimedia** | Structureer informatie en biedt deze multimediaal aan (bv. tekst, video, audio,...).
- **Verloop presentatie** | Bied het verloop van de presentatie aan (bv. situering huidige slide onderaan).
- **Hyperlinks** | Geef hyperlinks steeds een betekenisvolle beschrijving (bv. niet enkel 'klik hier' maar wel 'klik hier om de presentatie te bekijken').
- **Notities** | Gebruik notities bij de slides.
- **Toegankelijkheid controleren** | Controleer de toegankelijkheid via controleren > toegankelijkheid controleren.
- **Exporteren/converteren** | Behoud de toegankelijkheidskenmerken bij exporteren/converteren. Vink volgende zaken aan bij de creatie van een PDF bestand: "converteer document informatie" en "labels voor documentstructuur voor toegankelijkheid".

Tekst

- **Lettertype** | Gebruik een lettergrootte van minimum 24 pt in een schreefloos lettertype (vb. Arial of Calibri) en zorg voor een contrast tussen tekst en de (eenvoudige) achtergrond.
- **Accentueer tekst** | Accentueer elementen door vette tekst te gebruiken. Gebruik geen hoofdletters, cursief gedrukte of onderstreepte tekst. Vermijd gebruik van enkel kleur.
- **Taal** | Hanteer een eenvoudig taalgebruik.
- **1-6-6 regel** | Doseer informatie op de slides, gebruik enkel kernbegrippen in directe schrijfstijl. Hanteer de 1-6-6 regel: 1 idee per dia, 6 woorden per regel en 6 regels per dia.

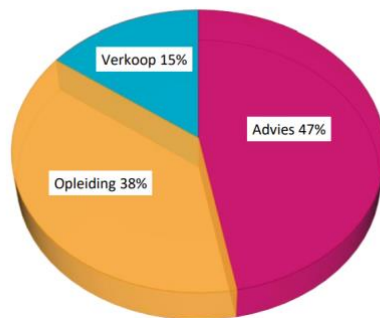
Niet tekstuele elementen

- **Tabellen** | Maak leesbare tabellen die te begrijpen zijn zonder uitleg.

Machine	Investing (mio euro)	Terugverdienperiode (maanden)
Argo	1000	48
Brana	1500	42
Cronux	2000	55

- **Grafieken** | Kies gepaste grafieken o.b.v. de inhoud, voeg de boodschap ook expliciet toe.

VERDELING INKOMSTEN BEDRIJF X IN 2018

- **Beelden** | Beelden spreken meer dan woorden, maar enkel als ze educatieve waarde hebben.
- **Alt-tekst** | Gebruik een alternatieve tekst (Alt-tekst) bij afbeeldingen: afbeelding opmaken > grootte en eigenschappen > alternatieve tekst.

Soort afbeelding	Alternatieve tekst
Informatief	Adequate omschrijving van de afbeelding
Aanklikbaar	Bestemming van de link
Plaatje met tekst	Tekst in de afbeelding
Niet-informatieve afbeelding	Geen alternatieve tekst

- **Contrast** | Voorzie voldoende contrast tussen de afbeelding en de achtergrond.
- **Duidelijke afbeelding** | Gebruik geen gescande of onduidelijke afbeeldingen.
- **Ondertiteling** | Voorzie video- of audiomateriaal van gesynchroniseerde ondertitels.
- **Tekstequivalent** | Voorzie een tekstequivalent voor audiofragmenten.

- **Bediening** | Zorg voor volumeregeling en functies om snel te spoelen, pauzeren en navigeren (ook via het toetsenbord!).

Meer weten?

- Lees hier het artikel '[make your PowerPoint presentations accessible to people with disabilities](#)' van Microsoft Office. Ook te lezen in het Nederlands: '[Uw PowerPoint-presentaties toegankelijk maken voor personen met een handicap.](#)'
- Lees hier de [SIHO nieuwsbrief van april 2018 over het belang van toegankelijke PowerPoint-presentaties.](#)

In de praktijk

“Het vrijgeven van de notitiepagina's: daar experimenteren wij mee. Als lesgever moet je nadenken over wat je hier neerschrijft. Het verhoogt wel de toegankelijkheid. Het toont waarom een presentatie er op een bepaalde manier uitziet. Het kan bijvoorbeeld dat je examenvragen in je notities hebt staan, die moet je er dan wel uithalen. Met kleine dingen kan het heel toegankelijk worden.”

“Er is een spanningsveld: powerpoint is presentatiemateriaal, maar het wordt gebruikt als cursusmateriaal. Je hebt andere principes die van toepassing zijn bij het presenteren dan bij het leren. Denk bijvoorbeeld aan de principes van Mayer en zijn cognitieve overload: je mag niet te veel op de PowerPoint zetten. Maar daarvan kunnen studenten natuurlijk niet leren.”

Referenties

- ¹ Business Dictionary (z.d.). Definition Microsoft-PowerPoint. Geraadpleegd op 17 maart 2018 via <http://www.businessdictionary.com/definition/Microsoft-PowerPoint.html>
- ² Hlynka, D., & Mason, R. (1998). PowerPoint in the Classroom: What Is the Point? *Educational Technology*, 38(5), 45–48.
- ³ Lowry, R. B. (1999). Electronic presentation of lectures-effect upon student performance. *University Chemistry Education*, 3, 19–21.
- ⁴ Daniels, L. (1999). Introducing technology in the classroom: PowerPoint as a first step. *Journal of Computing in Higher Education*, 10(42–56).
- ⁵ Mantei, E. J. (2000). Using Internet Class Notes and PowerPoint in the Physical Geology Lecture. *Journal of College Science Teaching*, 29(301–305).
- ⁶ Susskind, J. E. (2008). Limits of PowerPoint's Power: Enhancing students' self-efficacy and attitudes but not their behavior. *Computers and Education*, 50(4), 1228–1239.
- ⁷ Susskind, J. (2005). PowerPoint's power in the classroom: enhancing students' self-efficacy and attitudes. *Computers & Education*, 45(2), 203–215.
- ⁸ Fichten, C. ., Ferraro, V., Asuncion, J., Chwojka, C., Barile, M., Nguyen, M., ... Wolforth, J. (2009). Disabilities and e-learning problems and solutions: An exploratory study. *Educational Technology & Society*, 12(4), 241– 256.
- ⁹ Maydosz, A., & Raver, S. A. (2010). Note taking and university students with learning difficulties: What supports are needed? *Journal of Diversity in Higher Education*, 3(3), 177–186
- ¹⁰ Worthington, D. L., & Levasseur, D. G. (2015). To provide or not to provide course PowerPoint slides? The impact of instructor-provided slides upon student attendance and performance. *Computers & Education*, 85, 14–22.
- ¹¹ Burke, L. A., & James, K. E. (2008). PowerPoint-based lectures in business education: An empirical investigation of student-perceived novelty and effectiveness. *Business Communication Quarterly*, 71(3), 277– 296.
- ¹² Williams, R. L., & Eggert, A. (2002). Notetaking predictors of test performance. *Teaching of Psychology*, 29(3), 234–237.
- ¹³ Werkgroep Digitale Toegankelijkheid KU Leuven (2011). *Toegankelijkheid van documenten en media*. Leuven. Geraadpleegd op 10 december 2017

¹⁴ Inclusive Design Research Centre (2011). *Authoring Techniques for Accessible Office*

Documents:

Microsoft Powerpoint 2010. Geraadpleegd op 16 maart 2018

¹⁵ <http://www.arteveldehogeschool.be/studielicht/presentatie>

¹⁶ European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2015). Richtlijnen voor toegankelijke informatie: ICT voor toegankelijkheid van informatie bij het leren (ICT4IAL). Geraadpleegd op 10 december 2018 via https://www.european-agency.org/sites/default/files/Guidelines%20for%20Accessible%20Information_NL.pdf